

Groningen Etkinlik K?s?tl?l??? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Groningen Etkinlik K?s?tl?l??? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22430>

Özet

Groningen Etkinlik K?st?l???? Ölçe?i (GEKÖ), bireylerin günlük ya?am aktivitelerini yerine getirmede kar??la?t?klar? k?st?l?k düzeylerini ölçmek amac?yla geli?tirilm? bir psikometrik araçtır. Türkiye'de yap?lan çal??ma, bu ölçe?in Türkçe'ye bir **uyarlama** çal??mas?d?r ve özellikle ya?lı popülasyonda fonksiyonel durumu de?erlendirmeye odaklanm??tır. Ölçek, bireyin fiziksel fonksiyonelli?i ve ba??ms?zl?k derecesi hakk?nda önemli veriler sunarak, geriatrik sa?lık hizmetlerinde ve halk sa?lı?? ara?t?rmalar?nda kullan?lmak üzere tasarlanm??tır. Bu uyarlama, 65 ya? ve üzeri bireylerin **etkinlik k?st?l???? durumlar?n?** objektif kriterlerle de?erlendirme ihtiyac?na yan?t vermektedir.

Anahtar Kelimeler

Groningen Etkinlik K?st?l???? Ölçe?i, GEKÖ, **Etkinlik K?st?l???? Fonksiyonel Durum**, **Günlük Ya?am Aktiviteleri**, **Geriatri**, **Ya?lılık**, **Uyarlama**, **Psikometrik Özellikler**.

Yazarlar

Ölçe?in Türkçe'ye uyarlanmas?ndan sorumlu yazar: **Ümmügülsüm Erden Ünsald?**.

Amaç

Groningen Etkinlik K?st?l???? Ölçe?i'nin temel amac?, bireylerin günlük ya?amda gerçekle?tirmesi gereken temel ve araçsal aktivitelerdeki k?st?l?k seviyelerini sistematik olarak belirlemektir. Bu k?st?l?k, genellikle fizyolojik, bili?sel veya psikolojik nedenlere ba?lı olarak ortaya ç?kan fonksiyon kayb?n? ifade eder. Ölçek, sa?lık profesyonellerine, özellikle de birinci basamak sa?lık hizmetlerinde çal??anlara, ya?lı bireylerin ba??ms?z ya?am sürelerini uzatmaya yönelik müdahale planlar? olu?turmada yard?mc? olacak kantitatif veriler sa?lamaktadır.

Türkiye'deki uyarlama çal??mas? (Erden Ünsald?, 2001), ölçe?in Türk kültürü ve sa?lık sistemi ba?lam?nda geçerlili?ini ve güvenilirli?ini test etmeyi amaçlam??tır. Bu çal??ma, özellikle Çubuk Sa?lık Oca??na ba?vuran 65 ya? ve üzeri grubun **etkinlik k?st?l???? düzeylerini** saptayarak, bölgesel sa?lık ihtiyaçlar?n?n belirlenmesine katkıda bulunmuştur. Ölçe?in kullan?m?, ya?lı popülasyonda dü?me riski, kronik hastal?k yönetimi ve sosyal destek ihtiyac?n?n erken te?hisini kolayla?tırmaktadır.

Yap?

GEKÖ, bireyin fiziksel ve sosyal çevresiyle etkile?imini sürdürme yetene?i olan "Fonksiyonel Durum" yap?s?n? ölçmektedir. Bu yap?, genellikle temel günlük ya?am aktiviteleri (Basic Activities of Daily Living - BADL) ve daha karma??k araçsal günlük ya?am aktiviteleri (Instrumental Activities

of Daily Living - IADL) olmak üzere iki ana bile?en üzerinden de?erlendirilir. Ölçek, bireyin kendi kendine bak?m, hareketlilik, ev i?leri ve sosyal kat?l?m gibi alanlardaki yeterlili?ini sorgular. Yüksek puanlar genellikle daha fazla **etkinlik k?s?tl?l??? ve** dolay?s?yla daha fazla ba??ml?lk anlam?na gelir.

Ölçe?in orijinal yap?s?, Hollandal? ara?t?rmac?lar taraf?ndan geli?tirilm?tir ve ya?lanma süreciyle ili?kili fonksiyonel dü?ü?leri hassasiyetle yakalamak üzere tasarlanm??tır. Türkçe uyarlamas?nda, orijinal yap?n?n kültürel e?de?erlili?i ve madde içeri?inin Türk popülasyonu için uygunlu?u titizlikle incelenmi?tir.

Geçerlik

Kaynak materyalde spesifik geçerlik katsay?lar? belirtilmemi? olsa da, Erden Ünsald? (2001) taraf?ndan yap?lan uyarlama çal??mas?nda ölçe?in yap? geçerli?i ve ölçüt geçerli?i analizlerinin yap?ld??? varsay?lmaktad?r. **Geçerlik** çal??malar?, ölçe?in gerçekten ölçmek istedi?i fonksiyonel k?s?tl?lk yap?s?n? ölçüp ölçmedi?ini kan?tlamak için kritik öneme sahiptir.

Tipik olarak, bu tür uyarlama çal??malar?nda dilsel ve kültürel geçerlik (çeviri e?de?erlili?i), yap? geçerli?i (faktör analizi ile maddelerin teorik yap?ya uygunlu?u) ve ayr?m geçerli?i (ölçe?in sa?l?kl? bireyleri k?s?tl?l??? olan bireylerden ay?rma yetene?i) incelenir. Ölçe?in, ya?l? popülasyonda fonksiyonel durumun alt?n standart ölçümleriyle korelasyonu da (ölçüt geçerli?i) yüksek beklenir.

Güvenirlik

Kaynak materyalde spesifik güvenilirlik bilgisi sunulmam??tır. Ancak, bir ölçe?in bilimsel kabul görmesi için yüksek **güvenirlik** de?erlerine sahip olmas? zorunludur. Uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in iç tutarlılk (Cronbach Alfa katsay?s?) ve test-tekrar test güvenilirli?i yöntemlerinin kullan?ld??? varsay?lmaktad?r.

?ç tutarlılk analizi, ölçekteki maddelerin ayn? yap?y? ne kadar iyi ölçtü?ünü gösterir. Ya?l? popülasyonla çal??lan bu ölçek için tatmin edici bir Cronbach Alfa de?erinin (genellikle 0.70 veya üzeri) rapor edilmi? olmas? beklenir. Test-tekrar test güvenilirli?i ise, ayn? bireylere farklı zamanlarda uyguland???nda elde edilen sonuçlar?n tutarlıl???n? gösterir.

Faktör Analizi

Ölçe?in orijinal yap?s?n?n Türkçe versiyonunda korunup korunmad???n? belirlemek amacıyla genellikle Aç?mlay?c? veya Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?l?r. Uyarlama çal??mas?nda, GEKÖ'nün maddelerinin beklenen alt boyutlara (BADL ve IADL gibi) ayr?l?p ayr?lmad???n?n incelendi?i tahmin edilmektedir.

Faktör analizi sonuçlar?, Türkçe formun orijinal Groningen Ölçe?i ile teorik olarak e?de?er bir yap? sergiledi?ini göstermelidir. Bu analiz, ölçe?in kültürel adaptasyon sürecinin ba?ar?s?n? gösteren temel **psikometrik özellikler**dendir.

Enstrüman

Test Türü: Öz Bildirim veya Görü?meye Dayal? Fonksiyonel Durum Ölçe?i (Uyarlama)

Format: Kaynakta derecelendirme bilgisi verilmemi?tir. Orijinal Groningen Ölçe?i genellikle evet/hay?r veya Likert benzeri derecelendirme formatlar?n? kullan?r.

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama), Flemenkçe (Orijinal)

Popülasyon Grubu: Klinik veya Toplum Temelli Ya?l? Popülasyon

Ya? Grubu: 65 ya? ve üzeri

Popülasyon Detaylar?: Erden Ünsald? (2001) çal??mas?, Çubuk Sa?l?k Oca??'na ba?vuran 65 ya? ve üzerindeki bireyleri kapsam??t?r. Bu grup, birinci basamak sa?l?k hizmeti kullan?c?lar?ndan olu?maktadır.

Test Metodolojisi: Ölçek, bireyin belirli günlük aktiviteleri gerçekte?irme yetene?ini sorgulayan bir dizi maddeden olu?ur. Uygulama genellikle yüz yüze görü?me veya kendi kendine doldurma ?eklinde gerçekte?irilir. Toplam puan, bireyin fonksiyonel k?st?l?l?k seviyesini gösterir.

Anahtar Kelimeler

Ya?l?l?k, Geriatri, Fonksiyonel K?st?l?l?k, BADL, IADL, Sa?l?k Oca??, Ankara Üniversitesi T?p Fakültesi Mecmuas?, **Psikometrik Özellikler**, Fonksiyonel Ba??ms?zl?k, **Uyarlama**.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Bilgi mevcut de?ildir.

Kurum E-posta Adresleri: Bilgi mevcut de?ildir.

Yaz??ma Adresi: Ümmügölsüm Erden Ünsald?. (Yaz??ma adresi, 2001 y?l?ndaki çal??man?n yap?ld??? kuruma aittir.)

Şirketler, Ücret ve Test Yoluyla

Kullanım İzinleri ve Ücret: Ölçeğin ticari kullanım ve izin gereklilikleri için orijinal ölçek geliştiricileriyle veya uyarlama çalışması yapan yazar ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. Akademik ve araştırma amaçlı kullanım genellikle referans belirtilerek ücretsizdir.

Uyarlama Çal??ma Y?l?: 2001 (Yay?n Y?l?).

Orijinal Ölçek Geliştirme Yolu: Orijinal Groningen Etkinlik Katsayı Ölçeği, 1990'lı yıllarda Hollanda'da geliştirilmiştir.

Referanslar

Erden Ünsald?, Ü. (2001). Çubuk Sa?l?k Oca??na ba?vuran 65 ya? ve üzerindeki grupta Groningen Ölçe?ine göre etkinlik k?s?tlil??? durumu de?erlendirmesi. *Ankara Üniversitesi T?p Fakültesi Mecmuas?*, 54(3), 333-344.

Ölçeğin orijinal PDF versiyonu aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir:

[groningen-etkinlik-kisitliligi-olcegi-toad.pdf](#)

Groningen Etkinlik K?s?tl?l??? ?lçe?i Maddeleri

ÖNEMLİ?: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir. Ölçek maddeleri kaynak içerikte sağlanmamıştır. Maddelerin tam listesi için lütfen yukarıdaki referansa veya PDF dosyasına başvurunuz.

Maddeler kaynak içerikte yer almadığından, bu kısım boş bırakılacaktır.